

GOVOR NA SVEČANOJ AKADEMIJI BOKELJSKE MORNARICE KOTOR
25.06.2019.

Dame i gospodo, poštovani gosti, dragi članovi i prijatelji Bokeljske mornarice,

Dobro vam veče i dobro došli na proslavu *Dana Bokeljske mornarice Kotor*, dana kada je donesen prvi sačuvani statut Bokeljske mornarice 1463. godine, čiji se original čuva u Biskupskom arhivu u Kotoru.

Pozdravljam generalnu sekretarku nacionalne komisije za saradnju sa UNESCO, gosp. **Milicu Nikolić**.

Pozdravljam predsjednicu Skupštine Opštine Kotor, gosp. **Dragicu Perović**.

Pozdravljam načelnicu sekretarijata za kulturu Opštine Kotor, gosp. **Jelenu Vukasović**.

Pozdravljam komandanta mornarice vojske Crne Gore, kapetana bojnog broda gosp. **Veska Tomanovića**.

Pozdravljam monsinjora **Antuna Belana**, generalnog vikara kotorske Biskupije.

Pozdravljam veleposlanika Republike Hrvatske, NJ.E. **Veselka Grubišića**.

Pozdravljam konzula Republike Hrvatske, gosp. **Marijana Klasića**.

Imam posebno zadovoljstvo da pozdravim naše veterane, kao i naše mlade članove i članice Bokeljske mornarice, našu budućnost koji aktivno učestvuju u radu mornarice, a sve vas prisutne pozdravljam sa geslom Bokeljske mornarice Kotor, FIDES ET HONOR – VJERA I ČAST, odrednice na kojima je mornarica opstajala tokom stoljeća, a vrijedne su i danas.

Dame i gospodo,

Ove godine slavimo 556-tu godinu od donošenja prvog poznatog statuta Bokeljske mornarice iz 1463 godine, slavimo 1210-tu godinu od donošenja moći sv. Tripuna iz male Azije u Kotor, kada ih je, prema legendi, 13. januara 809. donio u Kotor odred kotorskih mornara, preteča buduće bratovštine mornara koja se prvobitno zvala *Pia sodalitas navicularum Catharensium*, (Pobožno društvo pomoraca Kotora), a od 1463. godine *Fraternitas divi Nicolai marinariorum de Catharo* (Bratovština sv. Nikole mornara u Kotoru), a potom i *Plemenito tijelo Bokeljske mornarice* i na kraju *Bokeljska mornarica Kotor*. Bokeljska mornarica Kotor je uz graditeljsku baštinu, jedno od najvrjednijih zavještanja koje su nam naši preci ostavili u nasljeđe i duboko je i neraskidivo je vezana za grad Kotor i za zaštitnika grada sv. Tripuna, čije moći slavimo već 1210 godina.

Bokeljska mornarica Kotor, zajedno sa graditeljskom baštinom, danas predstavlja jedan od identitetskih oslonaca grada Kotora i Boke Kotorske, zato se mora nastojati na širenju interesovanja, naročito kod mladih, kako za Mornaricu, tako i za sve tradicije koje čine identitet grada, uključujući običaje i jezik. Samo tako se može podstaći reakcija na ubrzani proces globalizacije i otpor prema homogenizaciji koja je trenutno na djelu kod nas, a koja dovodi do

gubljenja i nestajanja specifičnosti i identiteta našega grada. Samo gradovi sa snažnim i stabilnim identitetskim osloncima kao što je to, između ostalih, i Bokeljska mornarica, mogu svojim građanima pružiti osjećaj pripadnosti i sigurnosti, jer su identiteti pojedinaca ili zajednica, zasnovani na tradiciji, uvijek povezani sa gradom u okviru kojeg se oblikuju i održavaju. Tradicija znači nastavak prošlosti i može se odvijati samo tamo gdje je i nastala, u protivnom gubi smisao i svoju autentičnost i prestaje da bude tradicija, svako zapostavljanje tradicije iz bilo kog razloga dovodi do njenog slabljenja i nestajanja.

Nakon preko 1000 godina aktivnog učešća u životu grada Kotora kao cehovsko udruženje i vojna formacija koja je branila grad i Boku Kotorsku od napadača, mornarica je 1860. godine postala *Plemenito tijelo* sa zadatkom da čuva uspomenu na slavnu prošlost, što čini i danas. U prethodnih 160 godina Mornarica je prošla kroz dramatične događaje, preživjela ratove, promjene političkih i ekonomskih sistema, uspone i padove, ali je opstala isključivo zahvaljujući predanosti ljudi koji su činili njeno plemenito tijelo, prije svega Kotorana, a zatim i Bokelja koji su snažno branili i održavali tradiciju. Danas, kada grad Kotor, i ne samo on nego i cijelo njegovo područje, ubrzano gubi i entitet i identitet, a sa gubitkom entiteta, odnosno građana i građansku svijest, došli smo do trenutka kada smo shvatili da je opstanak mornarice u opasnosti, da nije dovoljno živjeti samo od uspomena i da moramo djelovati kako bi mornaricu prilagodili novom vremenu i prilikama i tako osigurali njenu budućnost. Moramo Bokeljsku mornaricu podmladiti onima koji njen Statut prihvaćaju, onima koji je cijene i poštuju, onima koji se s njom žele upoznati, onima koji Kolo Sv. Tripuna osjećaju kao dio svog duhovnog identiteta, moramo je uvesti u savremene tokove i procese koji se posljednjih godina dešavaju u Kotoru, naročito u oblasti pomorstva i turizma i u određenoj mjeri oživiti njene socijalne, humanitarne i edukativne funkcije koje je imala u prošlosti, naravno prilagođene savremenom dobu u mjeri koju joj određuje statut.

Postoji odgovornost našeg vremena i naročito nas samih prema našoj, kotorskoj tradiciji, prema našoj Bokeljskoj mornarici i našem kulturnom nasljeđu, koje se, nažalost, sve više degradira i gubi.

Odgovornost smo prihvatili kada smo svi zajedno prije tri godine vratili Mornaricu njenim korijenima, odgovornost smo prihvatili kada smo kandidovali Mornaricu za upis na Listu svjetske nematerijalne kulturne baštine UNESCO znajući da će joj to podići vidljivost i kod nas i u svijetu, a sada je na nama, na ovoj generaciji i starih i mladih, ogromna odgovornost da osmislimo put koji će Bokeljskoj mornarici Kotor osigurati spokojnu budućnost.

Treba se paziti ishitrenih postupaka u odbrani i nastavljanju našeg identiteta, ali, još više se treba plašiti pasivnosti i nečinjenja, očekujući da će se stvari riješiti same od sebe ili da će ih za nas neko drugi riješiti. Ne bez razloga naši preci su nam ostavili u nasljeđe geslo FIDES ET HONOR – VJERA I ČAST, jer su imali vjere u nas da ćemo i mi, kao i oni, biti u stanju da očuvamo i prenesemo budućim generacijama časno ime i tradiciju Bokeljske mornarice.

Aleksandar Dender

Predsjednik UO Bokeljske mornarice Kotor